

SADRŽAJ MATURSKOG ISPITA

Maturski ispit sastoji se iz dva dela:

- zajedničkog i
- izbornog.

U okviru zajedničkog dela učenici polažu:

- učenici gimnazija društveno-jezičkog smera - srpski jezik i književnost/maternji jezik i književnost za učenike koji su nastavu imali na jeziku narodnosti (u daljem tekstu: maternji jezik i književnost*) i strani jezik;
- učenici gimnazije prirodno-matematičkog i opšteg smera - maternji jezik i književnost i matematiku ili strani jezik (po izboru).

U okviru izbornog dela učenici rade i brane maturski rad.

Svi predmeti polažu se prema programu smera gimnazije koji je učenik završio.

ZAJEDNIČKI DEO

Maternji jezik i književnost

Maternji jezik i književnost polaže se pismeno.

Pri ocenjivanju pismenog zadatka, ispitna komisija ima u vidu širinu obrade teme, izbor i interpretaciju građe, kompoziciju, stil i jezik.

Strani jezik

Ispit iz stranog jezika polaže se pismeno.

Učenik bira strani jezik.

Ispit se sastoji iz prevoda nepoznatog teksta sa stranog jezika na maternji, uz upotrebu rečnika. Obim teksta za prevod iznosi 15-20 redova. Tekst može da bude književni, publicistički ili naučno-popularni i treba da odgovara jezičkom znanju učenika. Ispitom se proverava stepen usvojenosti predviđenih morfosintaksičkih struktura, poznavanje osobenosti jezika sa koga se prevodi, sposobnost nalaženja odgovarajućih reči i izraza u maternjem jeziku i osposobljenost za korišćenje rečnika.

Tekstove za ispit utvrđuje ispitni odbor na predlog stručnog aktiva, a učenici ih dobijaju neposredno pred početak ispita. Tekstovi za ispit iz stranog jezika identični su za sve učenike.

Matematika

Ispit iz matematike polaže se pismeno.

Na ispitu učenik treba da pokaže u kojoj meri je usvojio matematička znanja i umenja neophodna za primenu u svakodnevnom životu i u praksi, koliko je osposobljen za uspešno nastavljanje obrazovanja i izučavanje drugih oblasti u kojima se matematika primenjuje. Prilikom ocenjivanja pismenog zadatka, ispitna komisija ima u vidu doslednost u sprovođenju postupaka u rešavanju zadataka i tačnost rešenja zadatka.

IZBORNI DEO

Izborni deo maturalnog ispita sastoji se iz maturalnog rada i odbrane maturalnog rada.

Maturalni rad

Maturalni rad sa odbranom je samostalno obrađena tema koju učenik bira iz spiska odobrenih tema u okviru jednog od sledećih predmeta:

- maternji jezik i književnost, strani jezik, sociologija, psihologija, matematika, računarstvo i informatika, istorija, filozofija, geografija, fizika, hemija, biologija i oblast umetnosti (likovna, muzička, scenska, filmska).

Teme za maturalni ispit utvrđuje nastavničko veće škole na predlog stručnih aktiva. Spisak utvrđenih tema objavljuje se na oglasnoj tabli ili dostavlja učenicima na uvid na drugi pogodan način početkom drugog polugodišta za tekuću školsku godinu.

Svrha maturalnog rada je da učenik pokaže koliko vlada materijom u vezi sa temom, u kojoj meri je usvojio metode i pristup obradi teme, kako se služi literaturom, da li je osposobljen da analizira, kritički razmišlja i da samostalno izrazi svoj lični stav u odnosu na temu koju obrađuje.

Učenik radi maturalni rad u toku završnog razreda uz pomoć nastavnika-mentora.

U toku maturalnog rada obavezno je organizovanje najmanje četiri konsultacije na kojima je mentor dužan da prati rad svakog učenika i pruži potrebnu pomoć upućivanjem na potrebnu literaturu i izboru načina i strukture izrade rada.

Odbrana maturalnog rada

Na usmenoj odbrani maturalnog rada učenik je dužan da izloži koncepciju svoga rada, da navede literaturu i druge izvore znanja koje je koristio, da obrazloži posebne metode i postupke kojima se rukovodio u toku izrade maturalnog rada i razloge nekorišćenja drugih, brani rad, osim ako je tema maturalnog rada iz grupe zajedničkih predmeta (maternji jezik i književnost, matematika i strani jezik).

Posle odbrane maturalnog rada ispitna komisija utvrđuje jednu ocenu koja se izvodi iz vrednosti rada i odbrane maturalnog rada sa aspekta sposobnosti kandidata da samostalno interpretira materiju i da koristi savremene metode i izvore informacija u procesu sticanja novog znanja.

ORGANIZACIJA I NAČIN POLAGANJA MATURSKOG ISPITA

Maturalni ispit polaže se u dva redovna ispitna roka: junskom i avgustovskom. Posle avgustovskog roka učenici polažu vanredno, u ispitnim rokovima utvrđenim opštim aktom škole.

Maturalski ispiti moraju se završiti u junskom roku najkasnije do 20. juna, a u avgustovskom roku najkasnije do 25. avgusta.

Za polaganje maturalskog ispita učenik podnosi prijavu školi u roku koji odredi škola. U prijavi navodi strani jezik koji želi da polaže i naziv teme za maturalski rad, prilaže svedočanstva o završenim razredima gimnazije i izvod iz matične knjige rođenih.

Učeniku koji se prijavio za polaganje maturalskog ispita i bio sprečen da iz opravdanih razloga polaže ispit u celini ili pojedine delove ispita, ispitni odbor može da odobri polaganje i van redovnih rokova.

Učenik može da odustane od polaganja ispita tri dana pre početka ispita, o čemu obaveštava ispitni odbor.

Način polaganja ispita

Ispit iz istog predmeta polažu svi učenici istog dana, po pravilu, u istoj prostoriji, u prisustvu najmanje jednog dežurnog nastavnika.

Ispit iz pojedinog predmeta traje četiri školska časa.

Između dva ispita učenik mora da ima slobodan dan.

Na ispitu iz stranog jezika učenik može da koristi rečnik i leksikon.

Za ostale ispite nije dozvoljeno korišćenje pomoćne literature.

Teme i zadatke za ispit predlažu predmetni nastavnici, a ispitni odbor, na dan ispita, iz predloženih tema utvrđuje četiri teme, odnosno grupe zadataka od kojih učenik bira jednu.

Teme i zadatke za ispit učenici dobijaju neposredno pred početak ispita.

Istu temu za maturalski rad može da radi samo jedan učenik u istom ispitnom roku.

Učenik predaje maturalski rad u roku koji odredi ispitni odbor. Ukoliko ga ne preda u predviđenom roku, smatra se da je odustao od polaganja maturalskog ispita.

Učenik ne sme da prekrši ispitna pravila koja utvrdi škola.

Ispitu mogu da prisustvuju dežurni nastavnici (nastavnici), predsednik ispitnog odbora i ovlašćeni školski nadzornik Ministarstva prosvete.

Odgovori učenika na odbrani maturalskog rada traju do 30 minuta, uključujući i vreme za pripremu učenika za davanje odgovora.

Materijal koji sadrži spisak tema i zadataka i pitanja za pismeni ispit čuvaju se kao poslovna tajna do početka ispita. Materijal čuva direktor škole.

Ispitni odbor i ispitne komisije

Za sprovođenje maturalskog ispita direktor škole formira ispitni odbor i ispitne komisije za svaki predmet koji se polaže na maturalskom ispitu. Ako jedan predmet ili deo ispita polaže veliki broj učenika, direktor može da imenuje veći broj ispitnih komisija za isti predmet. Ako škola

nema dovoljan broj stručnjaka za odgovarajući predmet, može da angažuje, kao članove ispitnih komisija, stručnjake iz drugih škola.

Ispitni odbor čine predsednik ispitnog odbora, svi članovi ispitnih komisija i sekretar odbora.

Predsednik ispitnog odbora je direktor škole.

Svi članovi ispitnih komisija su istovremeno članovi ispitnog odbora.

Zapisnik o radu ispitnog odbora vodi sekretar koga imenuje direktor na početku školske godine.

Ispitnu komisiju čine tri člana: predsednik, predmetni ispitivač i stalni član. Dva člana moraju biti stručna za predmet iz koga se polaže ispit.

Direktor određuje ko će biti predsednik ispitne komisije, ko ispitivač, a koji će član voditi zapisnik o radu ispitne komisije.

Ispitni odbor evidentira:

- teme za maturski rad;
- kandidate za maturski ispit sa podacima o stranom jeziku koji će da polažu i naziv teme za maturski rad;
- rokove i raspored polaganja pojedinih delova ispita;
- nastavnike koji će da dežuraju za vreme ispita;
- nastavnike - mentore koje će učenici konsultovati u roku izrade maturalnog rada;
- utvrđuje teme i zadatke za pismene ispite;
- utvrđuje opštu ocenu na maturalnom ispitu;
- utvrđuje konačnu ocenu u slučaju nesaglasnosti članova ispitne komisije prilikom zaključivanja ocena za pojedine predmete.

Ispitni odbor usvaja odluke većinom glasova prisutnih članova, a može da odlučuje ako su prisutne dve trećine svih članova.

OCENJIVANJE

Opšti uspeh na maturalnom ispitu iskazuje se jednom ocenom kao srednja aritmetička vrednost ocena dobijenih za pojedine predmete koji su polagani na maturalnom ispitu i ocene iz maturalnog rada.

Ocena iz maturalnog rada izvodi se na osnovu ocena dobijenih na maturalnom radu i odbrani toga rada.

Ocene pojedinih predmeta utvrđuje ispitna komisija na predlog predmetnog ispitivača, a ocenu opšteg uspeha ispitni odbor na osnovu izveštaja ispitnih komisija. Ako ispitna komisija

ne može da utvrdi pojedinačne ocene jednoglasno, ako je jedan ocenjivač dao pozitivnu ocenu, drugi negativnu, ili je razlika između pozitivnih ocena dve i više, ispitni odbor utvrđuje konačnu ocenu.

Učenik je položio maturali ispit ako je iz zajedničkog i izbornog dela ispita dobio pozitivnu ocenu.

Učenik koji je na maturalom ispitu dobio jednu ili dve nedovoljne ocene polaže popravni ispit, odnosno popravne ispite. Ukoliko ne položi popravni u avgustovskom roku, ponovo polaže ispit, odnosno ispite iz predmeta iz koga, odnosno kojih nije položio ispit, kao vanredan učenik, u rokovima utvrđenim opštim aktom škole.

Učenik može biti i neocenjen ili ocenjen negativnom ocenom, bez polaganja ispita.

Neocenjen ostaje učenik koji prekine ispit iz opravdanih razloga i učenik koji je zbog kršenja ispitnih pravila udaljen sa ispita.

Negativnom ocenom ocenjuje se učenik koji prekine ispit bez opravdanih razloga, učenik koji nije predao pismeni zadatak, učenik koji je napustio prostoriju u kojoj se polaže ispit, bez dozvole dežurnog nastavnika. Negativnom ocenom ocenjuje se i učenik za koga se nedvosmisleno dokaže da je u toku ispita ili posle ispita koristio nedozvoljena sredstva ili da je prepisivao.

EVIDENCIJA I JAVNE ISPRAVE

Škola je dužna da vodi evidenciju o maturalom ispitu i izdatim diplomama u skladu sa članom 99. Zakona o srednjoj školi ("Službeni glasnik RS", broj 50/92).

Nakon položene mature škola izdaje diplomu učeniku najkasnije sedam dana posle položenog maturalog ispita.

Diploma se izdaje saglasno članu 100. Zakona o srednjoj školi ("Službeni glasnik RS", broj 50/92) i članu 4. Pravilnika o javnim ispravama koje izdaje srednja škola ("Službeni glasnik RS", br. 59/92 i 30/93).

O toku polaganja ispita vodi se zapisnik na obrascu propisanom članom 4. Pravilnika o sadržaju i načinu vođenja evidencije u srednjoj školi ("Službeni glasnik RS", br. 59/92 i 30/93).

Za vreme dežurstva na ispitu dežurni nastavnik unosi u zapisnik sve što nije u skladu sa utvrđenim pravilima o toku ispita.

Zapisnici se vode posebno o radu ispitnih komisija, a posebno o radu ispitnog odbora.

Zapisnik o maturalom ispitu obuhvata podatke o učeniku, podatke o ispitnim predmetima, članovima ispitnog odbora i ispitnih komisija, podatke o temama, odnosno zadacima, i uspeh za svaki deo ispita.